

Het wat, waarom en hoe van formatieve evaluatie

Ontdek de toolbox vol inspiratie!

Debbie De Neve

KdG Expert
Karel de Grote Hogeschool

AL IETS DOEN?

Surf naar [menti.com](https://www.menti.com)
Log in met code: **zie scherm**

Geef 3 redenen waarom leerlingen worden geëvalueerd in het onderwijs.

Wat gaan we doen?

1. Evaluatiecyclus en formatieve evaluatie
2. Achtergrond **leren zichtbaar maken**
3. Achtergrond **leren bijsturen**
4. Achtergrond **leren in een veilig en stimulerend leerklimaat**
5. Toolbox bekijken

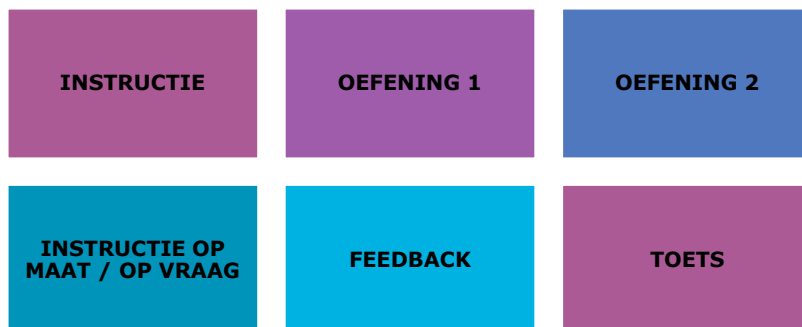

Evaluatiecyclus en formatieve evaluatie

Hoe evalueren?

Welke stappen zetten leerlingen voor ze een toets afleggen?
Houd 1 bepaald onderwerp binnen 1 vak OF de specifieke context
van een school voor ogen

Evaluatiecyclus

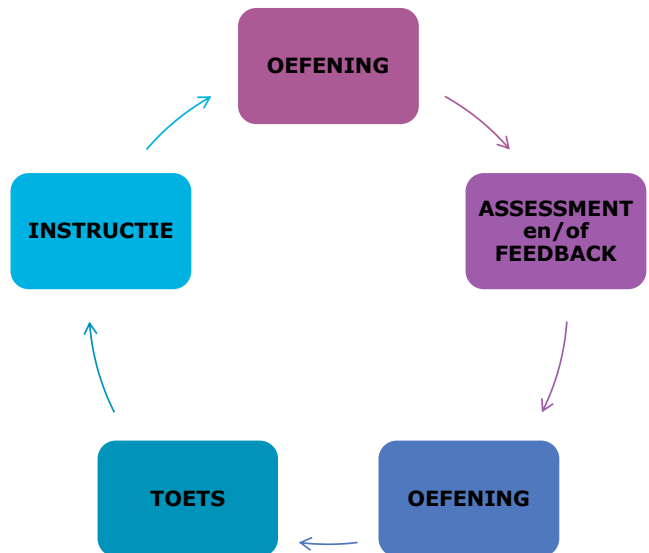

Evaluatiecyclus

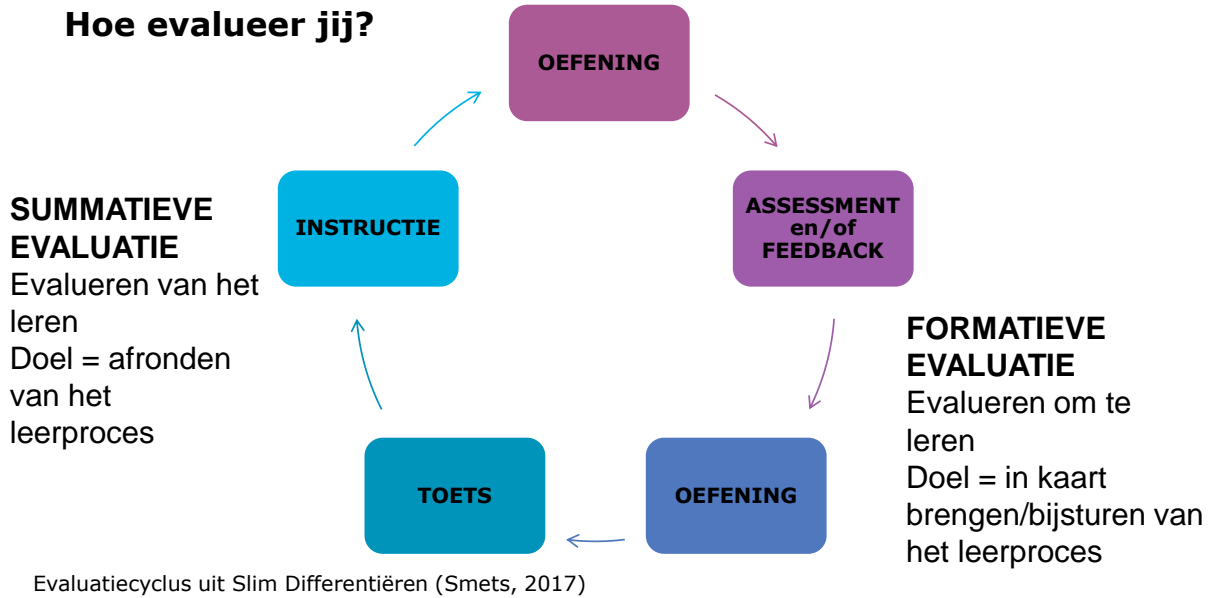
Directe, bijsturende feedback heeft een groot leereffect (Hattie, 2009)

Feedback geven is belangrijk om breed te kunnen evalueren (Vandeputte, 2014)

Hoe evalueer jij?

Opbouw toolbox Formatieve evaluatie

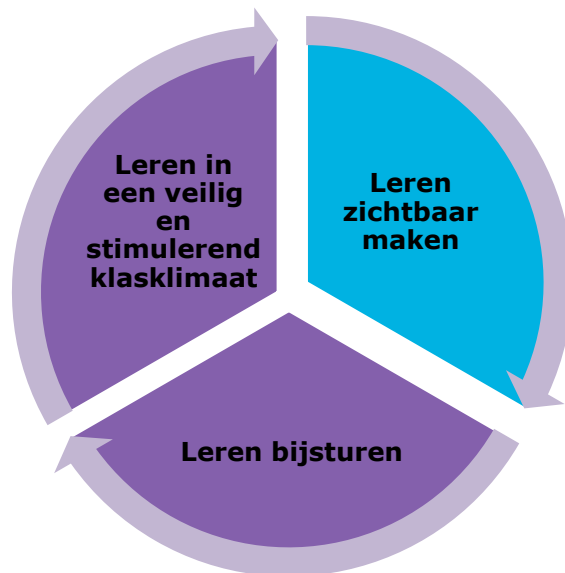

Leren zichtbaar maken

Opbouw toolbox Formatieve evaluatie

Leren zichtbaar maken: Stelling 1

Leerkracht:

"Door een onderwijsleergesprek krijg ik een goed zicht op wat mijn leerlingen kunnen."

Leren zichtbaar maken: Stelling 2

Leerkracht:

"In mijn drukke klassen is het een echte uitdaging om activerende werkvormen te gebruiken voor formatieve evaluatie. Eigenlijk vraag ik mij af of de organisatie ervan wel een meerwaarde heeft."

Leren zichtbaar maken: achtergrond

Goede vragen stellen
(Sluismans et al., 2013)

Werkvormen kiezen in functie van doelen
(Gulikers & Baartman, 2017)

Antwoorden misvattingen zichtbaar maken
(Bennett, 2011)

Opbouw toolbox Formatieve evaluatie

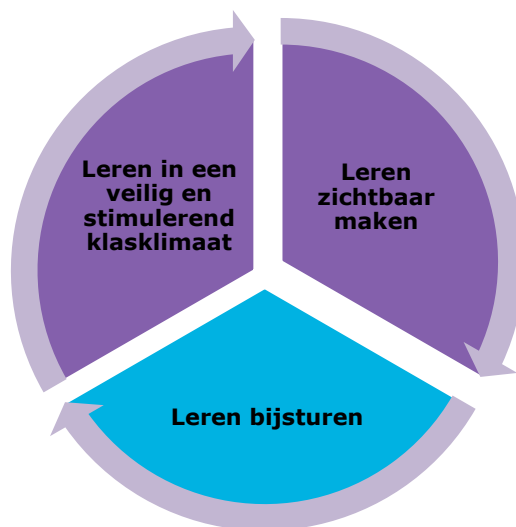
- actieve werkvormen
- vraagtechnieken
- antwoorden zichtbaar maken
- observatie

Leren bijsturen

Opbouw toolbox Formatieve evaluatie

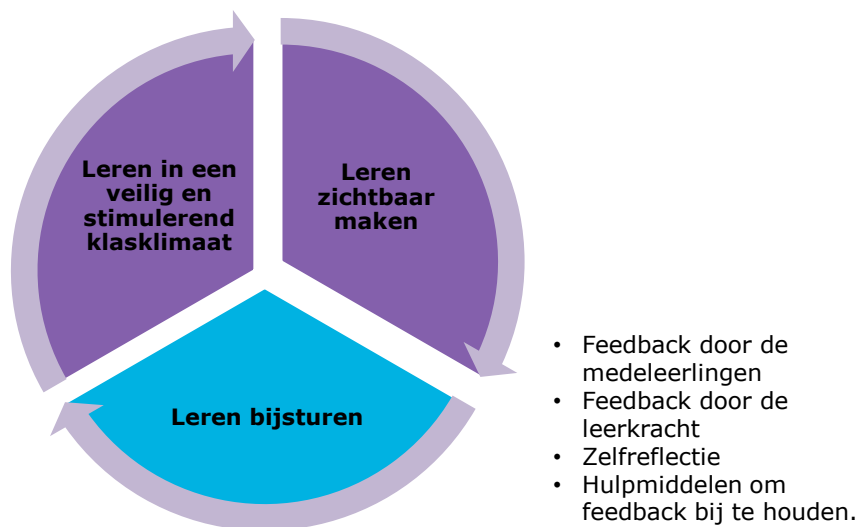

Leren bijsturen: Feedback als motor van het leren

Opbouw toolbox Formatieve evaluatie

Leren in een veilig en stimulerend leerklimaat

Uitspraken uit de begininterviews

'Ik geef Frans, het is sowieso moeilijk om leerlingen te motiveren. Willen leerlingen het doen als het niet op punten staat? Dat is mijn grote vraag.'

'Als leerlingen iets niet graag doen en door formatieve evaluatie extra oefeningen moeten doen, dan worden ze gedemotiveerd. Hoe kan ik via formatieve evaluatie differentiëren zonder ik extra oefeningen moet geven?'

'Ik ben een voorstander van formatieve evaluatie maar ik moet elke week punten voor een bepaalde vaardigheid op het rapport zetten. Hoe kan ik in deze context zowel formatief als summatief evalueren?'

Opbouw toolbox Formatieve evaluatie

Opbouw toolbox Formatieve evaluatie

- motivatie
- growth mindset
- differentiatie
- van summatief naar
formatief evalueren

Toolbox bekijken

Ontdek de toolbox formatief evalueren

<https://formatiefevalueren.kdg.be/>

Bekijk de toolbox:

- Kies 2 fiches die je aanspreken en die je nog nooit hebt uitprobeerd. Wat spreekt je daarin aan en voor welk onderwerp zou je die willen uittesten? (10')
- Bespreek met je buur de 2 gekozen fiches. Besteed hierbij aandacht aan de inzetbaarheid van de fiches in de eigen (school)context. (5')

AL KLAAR?

Surf naar [menti.com](https://www.menti.com)
Log in met code:
zie scherm

Welke ideeën uit de toolbox ga je onder collega's verspreiden?

Meer lezen

- Gulikers, J., & Baartman, L. (2017). *Doelgericht professionaliseren: formatieve toetspraktijken met effect! Wat DOET de docent in de klas?* Opgehaald van: http://downloads.slo.nl/Documenten/Inhoudelijke_eindrapport_NRO_PPO_405-15-722_DEF_CONCEPT.pdf
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81-112. doi:10.3102/003465430298487
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge
- Sluijsmans, D., Joosten-ten Brinke, D., & van der Vleuten, C. (2013). *Toetsen met leerwaarde: Een reviewstudie naar de effectieve kenmerken van formatief toetsen*. Opgehaald van: <https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2014/05/PROO+Toetsen+met+leerwaarde+Dominique+Sluijsmans+ea.pdf>
- Smets, W (2017) *Slim differentiëren*. Wommelgem: VANIN
- Struyven, K., Gheysens, E., Coubergs, C., De Doncker, H., & De Neve D. (2019). *Binnenklasdifferentiatie in de praktijk: Ieders leer-kraft realiseren*. Leuven: Acco
- Vandeputte, S. (2014). Breed evalueren: omgaan met verschil in zijn en in leren. *Impuls*, 45(2), 75-83.

Bedankt!

Debbie.deneve@kdg.be en An.Leroy@kdg.be

KdG Expert
Karel de Grote Hogeschool